

B&W VOORSTEL

Kenmerk: 20BW000477

Datum voorstel: 2 november 2020	Onderwerp: Speelbeleidevaluatie 2010-2020 en doorkijk naar nieuw speelbeleid
Voorstel portefeuillehouder: 1. Kennis te nemen van de evaluatie van het speelbeleid en daarmee met de aanbevelingen voor nieuw speelbeleid en deze ter kennisname aanbieden aan de raad;	
Team/ behandelend ambtenaar: TBS / J. van Grootel	Status voorstel: openbaar
Portefeuillehouder: D.E.W. Horsthuis-Tangelder	Datum b&w-vergadering: 10 november 2020
Doorgeleiding naar de raad: ja	Indien naar de raad: ter kennisname
Betrokkenen bij voorstel extern: Jongerenwerk, Boa's, Politie, Onderzoeksbureau OBB	Betrokkenen bij voorstel intern: Martijn Stip (TR), Renate van Kooten (TV)), Wilma van Dinter (TIV), Marc Boscha (TBS), Esther Jansen (TBS), Marije Amory (TF), Dirk Derks (TR), projectleiders (TSP), stedebouwkundigen (TO)
Advies type voorronde raad:	TIC: Ja

Bijlagen voor B&W:
Evaluatie Speelbeleid 2010-2020 (20int04931)
Agenderingsverzoek 20int04679

Bijlagen voor raad:
Evaluatie Speelbeleid 2010-2020 (20int04931)
Agenderingsverzoek 20int04679

Voorstel

1. Kennis te nemen van de evaluatie van het speelbeleid en daarmee met de aanbevelingen voor nieuw speelbeleid en deze ter kennisname aanbieden aan de raad;

Inleiding

In de nota *Ruimte voor de jeugd 12+* staat dat in 2020 geëvalueerd wordt in hoeverre we de doelen voor onze jongeren gehaald hebben. We evalueren tevens de speelnota *Buiten Spelen in Overbetuwe*. De bijbehorende uitvoeringsplannen eindigen in 2020.

De doelstelling van het speelbeleid is: We streven naar een uitdagende en veilige (buiten)leefomgeving die bijdraagt aan fysieke, sociale en persoonlijke ontwikkeling van de jeugd en aan de leefbaarheid van de woonomgeving. Dat betekent dat we moeten investeren in voldoende, veilige, aantrekkelijke en gevarieerde buitenruimte en in het stimuleren of faciliteren van de betrokkenheid van inwoners bij de speelruimte in hun buurt. Met betrekking tot jongeren is er tevens aandacht voor het contact tussen jonge en volwassen inwoners.

De samenvatting van de speelevaluatie 2010-2020 is als volgt:

De gemeente Overbetuwe wil de kracht van gemeenschappen centraal stellen, en inwoners het vertrouwen en de mogelijkheid bieden om samen oplossingen te bedenken. In omvangrijke participatieve speelprojecten per kern of een Elster wijk beslist inwoners tussen 2014-2020 mee over de inzet van speelrenovatiebudget en daarbij is het kortstondig coproduceren van bewoners gestegen. Binnen deze aanpak blijken budgetten beperkt om de speelwaarde te verbeteren, de maatschappelijke impact is wel verbeterd door een hogere betrokkenheid van inwoners bij speelruimte.

Hoewel de door de gemeente bepaalde kwantitatieve normen ruim gehaald worden, zien jonge inwoners en hun ouders graag nog meer speelplekken. Meer en beter passende ontmoetingsplekken voor onze oudere jongeren vragen nog onze aandacht, hoewel we ook trots mogen zijn op de gerealiseerde inhaalrace (van 16 naar 2 ontbrekende plekken) voor deze doelgroep in deze beleidscyclus. Overbetuwe volgt de landelijke tendens van afnemende overlastklachten (piek in corona tijd daargelaten). Korte lijnen tussen veiligheid, politie, Boa's, jongerenwerk en inzet van dorps- en wijkraden brengen verbetering in gedrag en tolerantie.

Overbetuwanaren zijn heel erg tevreden over de kindvriendelijkheid van hun buurt. Over de kwaliteit van het speelaanbod is de helft tevreden. Uitgangspunten voor speelruimte vroeg en beter borgen in ontwikkelprocessen in de openbare ruimte scheelt tijd en geld om inwoners een prettige passende leefomgeving te bieden. Een herijking van gemeentelijke administratievoering geeft binnen de huidige structurele budgetten meer mogelijkheden voor het verbeteren van kwalitatieve of kwantitatieve speelwaarde. Dat lijkt nodig, want succesvolle participatieprocessen kosten meer tijd en geld dan renovatie en onderhoud op kleine schaal.

Als laatste de aanbevelingen voor de opzet van nieuw speelbeleid wat staat gepland voor het voorjaar van 2021. Deze omvatten

- 1. meenemen van nieuwe ontwikkelingen*
- 2. zoeken naar verbeteringen voor speel- en ontmoetingsplekken*
- 3. de aanbeveling om de participatieve werkwijze voort te zetten*
- 4. onderzoeken hoe we inwoners beter kunnen faciliteren om meer zelf te doen*
- 5. wat er op financieel gebied verbeterd moet worden*

In het voorjaar van 2021 wordt een volgende speelnota aan de raad voorgelegd. Om de koers daarvan af te stemmen met de raad, wordt een Ronde Tafel Gesprek georganiseerd op 8 december. De aanbevelingen om mee te nemen staan op thema hierboven in de samenvatting genoemd. In detail gaat het hier over:

1. meenemen van nieuwe ontwikkelingen

1.a Nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen als visie op interactie met de samenleving en de omgevingswet vertalen naar het nieuwe speelbeleid. Dat geldt ook voor de waarde van natuurlijke speelplekken en de behoefte en het gebruik van sport-elementen in de openbare ruimte. Door de Overbetuwe 'speelplek' te definiëren moet een nieuw standpunt ingenomen worden of modern ingerichte buitensportplekken ook onder de noemer 'speelplek' gerekend worden. Is dit het geval dan heeft dit invloed op de speel- en renovatiebudgetten en op de bepaling van de hoeveelheid speelplekken. Onderzoek ook of maatschappelijke partners een eigenaarschapsrol hierin zien.

2. zoeken naar verbeteringen voor speel- en ontmoetingsplekken

2.a Creëer meer diverse plekken voor de oudere jeugd, opdat groepen kunnen worden verwezen naar een voor hen en omwonenden goede plek. Alle betrokken partijen zoeken samen met jongeren naar een oplossing voor dit probleem en jongeren krijgen daar een verantwoordelijke rol in. Daarbij moet onderscheid tussen een 12+ speelplek en een 12+ ontmoetingsplek gemaakt worden.

2.b Ga op zoek naar mogelijkheden voor meer veilige speelruimte (formeel of informeel) dichtbij huis voor kinderen tot 5 jaar.

3. de aanbeveling om de participatieve werkwijze voort te zetten

3.a Ad-hoc speeltuinen opknappen of alle speelplekken in een wijk of kern gezamenlijk met bewoners renoveren vraagt een heel andere inzet. Ruim 70% van volwassenen heeft het gevoel dat hij/zij voldoende gehoord is door de participatiespeeltrajecten. Ook als de eigen wensen niet zijn uitgekomen, vindt 93% de werkwijze van meedenken en meedoen goed. Ga door met de participatieprojecten en faciliteer inwoners om binnen de kaders gezamenlijk keuzes te maken in wat zij het belangrijkste vinden. Reserveer structureel budget voor procesbegeleiding en ontwerper aannemer. De ambtelijke uren / capaciteit opvoeren door zwaardere belasting met adviseren en begeleiden van Overbetuwe Doet projecten en het 12+ project hoort daarbij.

4. onderzoeken hoe we inwoners beter kunnen faciliteren om meer zelf te doen

4.a Kijk naar wat inwoners nodig hebben om zelf speelplekken te realiseren en te onderhouden:

- kennis en goede voorbeelden over kostenefficiënte én aantrekkelijke alternatieven,*
- expertise en ondersteuning bij het aanvragen van externe subsidies en fondsen*

4.b Als we graag langdurigere betrokkenheid en coproductie wensen van onze inwoners bij speelplekken is het waard om te onderzoeken of je dit als voorwaarde kunt verbinden aan het indienen van initiatieven bij Overbetuwe Doet.

4.c Wijs in de meerjarencyclus inwoners actief en al vroegtijdig op Overbetuwe Doet en andere subsidies / fondsen. Dit bevordert de gelijktijdige doorlooptijden met de grote speelprojecten en het aantal uitbreidingsmogelijkheden daarin.

4.d Niet elke inwoner ondersteunt een inwonersinitiatief uit de buurt. Het is zaak een vorm te bedenken hoe te communiceren met deze bewoners als ze met hun angst of weerstand bij de gemeente aankloppen, terwijl die (nog) niet aan zet is.

5. wat er op financieel gebied verbeterd moet worden

- 5.a. Zoals eerder benoemd werkt de gemeente eind 2020 toe naar een systematiek van het activeren van vervangingsinvesteringen. Na het opstellen van de beheerplannen zal bekeken moeten worden in welke mate de gemiddelde benodigde jaarlijkse vervangingsinvesteringen gedekt zouden kunnen worden vanuit het huidige budget. Daarnaast is het teleurstellend voor sommige bewoners en voor ontwerpers in participatietrajecten dat er zo weinig echte speelwaarde toegevoegd kan worden door de beperkte jaarlijkse renovatiebudgetten. Onderzoek voor de volgende cyclus of het beschikbare renovatie en onderhoudsbudget anders verdeeld kan worden dan op basis van een x-aantal speelplekken per jaar. Logischer lijkt om per geografisch gekaderde leefomgeving het benodigde aantal basisspeelvoorzieningen te bepalen en dit aan te vullen aan de hand van de aantallen en de leeftijdsopbouw van de kinderen in dit gebied. (basisvoorziening plus maatwerk). Daarnaast verdient het aanbeveling om te onderzoeken of door een langer lopende cyclus het investeerbare bedrag per speelplek verhoogd wordt. Onderzoek naar een acceptabele langere omlooptijd lijkt daarbij zinnig: hebben inwoners meer dan zeven jaar geduld tot hun kern opnieuw aan de beurt is voor verbeteringen aan hun speelplekken?*
- 5.b Het terugbrengen van aantal speelplekken kan financiële ruimte geven voor speelwaardeverbetering door besparing op overheadkosten (o.a. minder onderhoudsuren). Opvallend is namelijk het groot aantal speelplekken voor kinderen tussen 0 en 12 jaar. De gemeentelijk vastgestelde norm (1,5 plek voor 100 kinderen van 0-12 jaar) wordt in elke kern of Elster wijk (ruim) overschreden. Vanuit de Speelbeleid enquête blijkt echter dat ouders (ruim 60%) en kinderen in deze leeftijd (ruim 70%) juist aangeven dat er in hun beleving veel te weinig speelplekken zijn. Hier dient een afweging van belangen in gemaakt te worden.*
- 5.c Leg de benodigde ruimte en middelen voor het realiseren van voldoende en goede speelplekken vroeg in het ontwikkelproces vast bij grote bouwprojecten. Welke omschrijvingen / voorwaarden (ook over doelgroepen) / eisen gebruiken we daarbij? In de eerste contracten al afspraken vastleggen is belangrijk voor het verwachtingenmanagement naar inwoners toe, maar neem ook de vervangings- en onderhouds- en beheerkosten mee die zo'n investering in de toekomst vraagt.*

Doel en beoogd effect

De laatste jaren is de uitvoering van speelbeleid uitgegroeid tot een voorbeeld voor inwonersparticipatie. Samen met de kracht en kennis van de samenleving realiseren we de doelen. De aanbevelingen uit de evaluatie van het huidige speelbeleid geven input voor de nieuwe speelnota en voor een volgende cyclus van jaarlijkse participatieve speelprojecten. Doel van dit voorstel is het college in te laten stemmen met de evaluatie en door te sturen als één van de peilers voor het RTG over nieuw speelbeleid op 8 december 2020. De raad vult daar de nieuwe kaders over uitgangspunten en over de voortgang en invulling van nieuw speelbeleid aan.

Argumenten

1.1 Door met (de aanbevelingen in) de speelevaluatie in te stemmen wordt de raad over de koers en kaders voor het nieuwe speelbeleid geïnformeerd.

Naast dat de evaluatie uitspraken doet over het al dan niet behalen van de gestelde doelen uit het beleid 'Buiten Spelen in Overbetuwe en Ruimte voor de Jeugd' geeft de evaluatie ook aanbevelingen voor nieuw beleid.

1.2 In het Ronde Tafel Gesprek van 8 december 2020 scherpt de raad de te varen koers verder aan.

Bij een presentatie voor de raad op 8 december over

- de evaluatie Speelbeleid,
 - de uitslag van de resultaten van het gebruikersonderzoek 'Enquete speelbeleid Overbetuwe' (najaar 2020)
 - en een daarop gebaseerde voorzet voor de koers,
- kunnen raadsleden reageren zodat de nieuwe speelnota doorontwikkeld kan worden.

1.3 De raad krijgt hiermee overzicht over het vervolgproces.

De raad stelt in het voorjaar van 2021 nieuw speelbeleid vast. De evaluatie van tien jaar speelbeleid is een goed vertrekpunt voor dit nieuwe beleid. Door ook de vervolgstappen te benoemen weet de raad wanneer nieuw speelbeleid van kracht kan worden.

Kanttekeningen en risico's

Aan dit vaststellen van de evaluatie speelbeleid kleven vooralsnog geen risico's.

Financiën

Bij de uitwerking van deze aanbevelingen naar een nieuw speelbeleid worden beschikbare gemeentelijke budgetten in beeld gebracht die aan spelen gekoppeld zijn. Een verandering van systematiek kan daar op korte termijn wel veranderingen in brengen:

Een van de actuele financiële aandachtspunten is de manier waarop in de gemeente wordt omgegaan met vervangingsinvesteringen. Veelal lopen die via het PNL/exploitatiebudgetten. We willen ervoor zorgen dat de voor het beheer benodigde middelen ook structureel financieel geborgd zijn. Dat financiële inzicht moet voortvloeien uit een meerjarenprogramma voor de betreffende activiteit. De raad is reeds op de hoogte gesteld van het voornemen om over te gaan op een nieuwe systematiek. Wat de uitgangspunten voor de nieuwe systematiek gaan worden is thans nog niet bekend. De reeds gedane inventarisatie van beheer en vervangingskosten voor speelgelegenheden vormt een goede basis. Denkbaar is, dat uit de nieuwe systematiek financiële effecten voortvloeien. Voornemen is om de financiële impact daarvan mee te nemen in de kadernota 2022 (dus voorjaar 2021).

Vervolg

Planning

Wanneer de raad instemt met de aanbevelingen voor het nieuwe speelbeleid werken wij deze uit naar een beleidsnota. Deze ronden wij voor de zomer van 2021 af zodat de raad hierover in het najaar (Q3) kan besluiten.

Communicatie

Over de vaststelling van de eindevaluatie Speelbeleid 2010-2020 communiceren wij via berichtgeving op de gemeentelijke (sociale) mediakanalen.

Met een kennisdeelsessie gebaseerd op de speelbeleidevaluatie onder betrokken ambtelijke collega's toetsen we op 24 november of we invloeden uit alle disciplines voldoende op ons netvlies hebben.

Met een Ronde Tafelgesprek op 8 december toetsen we of raadsleden de aanbevelingen nog aan willen scherpen.

De uitkomst van de gemeente breed uitgezette Enquête Speelbeleid (inleverdeadline is 15 november) zal zowel in- als extern gedeeld worden, op basis van een strategische planning.

Participatie

De eindevaluatie speelbeleid geeft een overzicht van de groei van kleine speelprojecten die ad-hoc werden uitgevoerd door inwoners te *informer*, tot grote integrale speelprojecten waar inwoners op de hoogste niveaus participeren door *mee te beslissen* en te *coproduceren*.

Voor de evaluatie zijn twee enquêtes ingezet: één naar de deelnemers aan speelprojecten tussen 2010 en 2020 om met name inzicht te krijgen of we ons doel bereikt hebben om inwoners te stimuleren en faciliteren betrokken te zijn bij speelruimte. De andere Enquête Speelbeleid is ingezet om bij alle inwoners navraag te doen over voldoende veilige aantrekkelijk en gevarieerde buitenspeelruimte en hen daarbij invloed te geven over de koers van het nieuwe speelbeleid.

Deze (tussentijdse, voor wat betreft de Enquête Speelbeleid) resultaten en ervaringen zijn opgenomen in de eindevaluatie Speelbeleid 2010-2020.

Evaluatie

Het speelbeleid is geëvalueerd en wordt met dit voorstel aan de raad aangeboden.

